Suomen ympäristökeskus SYKE
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

professori Mikael Hildén
SYKE

14.6.2022

SYKE/2022/1164

Ympäristövaliokunta
Eduskunta

Julkinen

Viite: Ympäristövaliokunta 15.6. 2022
Asia: Pyydetty kirjallinen lausunto

U 49/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta

Muutokset liittyvät 55-valmiuspakettiin. Suomi on perustellusti kannattanut ripeää etenemistä 55-valmiuspaketin kanssa ja sen kunnianhimotason ylläpitämistä kokonaisuutena sillä se on yksi merkittävä askel kohti tavoiteltua EU-laajuista hiilineutraliteettia. Kuten kirjelmässä todetaan, ehdotuksia tulee arvioida sekä kansallisen ja eurooppalaisen kokonaisedun näkökulmasta.

Tuoreet tilastot, joiden mukaan Suomen maankäyttösektori muuttui kokonaisuutena tarkasteltuna päästölähteeksi jo vuonna 2021 tekee maankäyttösektorin toimet ja nielujen kehityksen erityisen tärkeiksi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja siihen liittyvät rajoitukset puutavaran tuonnille Venäjältä voivat johtaa entistä suurempaan metsänielujen nielujen menetykseen Suomessa.

Kirjelmässä Valtioneuvosto korostaa, ”että nieluilla on merkittävä, mutta rajallinen rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa.” On selvää, ettei ilmastonmuutosta voi torjua pelkästään lisäämällä nieluja, mutta erityisesti Suomessa metsänieluilla on suuri merkitys pyrittäessä kohti hiilineutraaliutta. Mikäli nieluja ei onnistuta ylläpitämään ja maankäyttösektorin päästöjä pienentämään, joudutaan ottamaan käyttöön toimia muilla sektoreilla, joilla toimet ovat todennäköisesti hyvin kalliit. Suomessa ei kuitenkaan ole toistaiseksi johdonmukaisesti kehitetty keinoja, joilla nielujen ylläpitoa voitaisiin varmistaa ja Suomi on siten puutteellisesti varustautunut siihen kehitykseen, joka nyt näyttää toteutuvan Suomen metsien käytössä. Uskottavuutensa säilyttämiseksi eurooppalaisessa kehityksessä Suomen tulisi ryhtyä toimiin oman sääntelynsä kehittämiseksi, sillä metsien kestävä hoito on kansallisen sääntelyn tehtävä.

SYKE on aikeisemmin todennut, että julkisuudessa ja hallinnossa on esitetty perusteettomia väittämiä siitä, että asetuksella pyrittäisiin luomaan järjestelmä, jolla muiden maiden päästövähennystavoitteita kompensoitaisiin suomalaisten nielujen avulla. Suomen maankäyttösektorin viimeaikainen kehitys osoittaa, ettei mikään maa voi hyötyä Suomen metsänieluista ja jättää niiden avulla päästövähennyksiä tekemättä. Tilanne voi kääntyä päälaelleen ja Suomi voi jatkossa olla riippuvainen muiden maiden nieluista, mikäli ei onnistuta ratkaisemaan nielujen supistumista Suomessa. Tämä edellyttää käytännössä aktiivisia toimia kannustimien ja tarvittaessa muun kotimaisen sääntelyn kehittämiseksi samanaikaisesti, kun käydään neuvotteluja LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta.

EU:ssa.

Liitteet -

Jakelu Eduskunnan ympäristövaliokunta
Tiedoksi